

Etter et fullsatt **jordfruktbarhetskurs** i 2017 arrangeres det på nytt i 2018. Kurset blir arrangert på lokale vertsgårder der teori kombineres med praksis på gårdene.

Kurset arrangeres over fire moduler og ni dager:

Østlandet (Fokhol) 11.-13.01 / 23.-24.04 / 17.-18.06 / 17.-18.09
Trøndelag 22.-24.01 / 25.-26.04 / 21.-22.06 / 10.-11.09

Kurset i Trøndelag arrangeres på Bjerkem, Steinkjer (tre moduler) og Overhalla (en modul). Tre av modulene skjer på norsk og dansk. En modul med Dietmar Näser og Friedrich Wenz på tysk (med oversettelse til dansk/norsk).

Kursavgift (ekskl. MVA):

21 000 kr inkl. alle måltid over ni dager. (18 000 kr for siste års deltakere og ansatte fra samme organisasjon; 14 000 kr for familiemedlemmer og studenter).

Overnatting er ikke inkludert i prisen. MVA kommer i tillegg på måltidene. Selve kurset er fritatt MVA.

Kursholdere:

JM Vibhoda Holten

Martin Büchert Beck

Friedrich Wenz &
Dietmar Näser

Martin Beck, +45-23424980, martinbeck@outlook.dk, www.martin-beck.dk
Friedrich Wenz, www.humusfarming.de
Dietmar Näser, www.gruenebruecke.de

Påmelding innen 2. januar (for Fokhol) og 14. januar (for Bjerkem) til kursarrangør VitalAnalyse:

Veronica Lilliehöök, veronica@vitalanalyse.no, +47-480 80 126 eller
JM Vibhoda Holten, vibhoda@vitalanalyse.no, +47-916 98 010.

VitalAnalyse | Bygdø Kongsgård | Wedels vei 1 | 0287 Oslo
www.vitalanalyse.no | www.facebook.com/vitalanalyselab

Kurs i jordfruktbarhet 2018

Levende matjord – friske kulturplanter – gode avlinger!

Vår visjon: lær å kjenne de naturlige prosessene i jorda og kulturplantene for å danne ei fruktbar matjord.

Kurset er et utdanningsløp i regenerativt landbruk.

Kurset holdes av følgende kursledere i samarbeid:
JM Vibhoda Holten, Martin Beck, Friedrich Wenz og Dietmar Näser

Jordas fruktbarhet bygges opp i fem trinn:

1. trinn: Få næringsstoffene i likevekt
2. trinn: Holde et kontinuerlig grønt plantedekke
3. trinn: Få grønn gjødslinga til å flatekompostere
4. trinn: Styre og stimulere de mikrobielle prosessene i jorda
5. trinn: Holde kulturplantene sunne og i god vekst

Kurset gir mulighet til – i både teori og praksis – å lære hvordan vi med en utvidet forståelse av matjorda og plantedyrkinga kan bygge ei fruktbar jord med mer humus, vitalisere kulturplantene, og øke avlingene.

Vi følger kulturplantene gjennom dyrkingssesongen, og vurderer hvor godt de fem trinnene lykkes.

Modul 1: Grunnlaget for ei fruktbar jord

- Balansert næringsstoffsammensetning i jorda er forutsetningen for god jordstruktur og fruktbarhetsdannelse
- Betydningen av ulike plantearter for jordfruktbarheten
- „The Soil Food Web“
- De huminstoffdannende prosessene
- Reduksjon og oksidasjon – det energetiske habitatet i jorda
- Observere og måle jordas stoffskifte
- Dyrkingseksempel – permanente grønne system

Modul 2: Flatekompostering og dyrking i et permanent grønt system

- Spadeprøven – bondens viktigste verktøy!
- Fenologi – unngå skade på jorda om våren, mikroorganismenes krav til temperatur og luft m.m.
- Flatekompostering og mikrobiell prosessstyring av vintergrønne jorder
- Redskap til flatekompostering – fresing, sprøyteteknikk m.m.
- Såteknikk som passer til et pløyefritt og permanent grønt dyrkingssystem
- Behandling av organisk gjødsel – kompost, belive gylle m.m.

Modul 3: Bladsafttest – vitalisering av plantene

- „Ta pulsen på plantene“ – analysere bladsaft (med refraktometer) og jordprøver
- Framstilling og bruk av kompostte
- Anlegge et bladgjødslingsforsøk
- Dyrking av grønn gjødselvekster for økt mangfold i jordmikrolivet
- Overgang fra eng til åker uten plog
- Dyrking med ”mulch”/jorddekke, et alternativ til planter for fruktbarhetsdannelse

Modul 4: Bygge opp jordfruktbarheten og vurdere den

- Gjenlegg og underkultur – den grønne bro for jordbiologien
- Dobbel grønn gjødsling og høstsådd grønn gjødsling
- Produksjon og aktivisering av biokull
- Overflatekompostering i stående plantebestand – i eng
- Ugras – endre habitat i stedet for å ”bekjempe”
- Gjødsling om høsten – minst mulig forbruk – størst mulig effekt

Oppdateringsdager, studieturer og fordypningskurs arrangeres for deltakere på tidligere kurs.

Jordfruktbarhetskurset
2017 på Fokhol